

## A bukaresti régió után Erdélyben a legjobbak a lakáskörülmények

A közel 7,5 millió romániai lakás kétharmada (67%-a) volt ellátva vezetékes vízzel és 65%-a szennyvízelvezetéssel a 2011-es népszámlálás adatai alapján. Az ország különböző régióiban a lakás-infrastruktúra fejlettsége jelentős eltéréseket mutat. Míg az erdélyi lakások több mint háromnegyedének van hozzáférése vezetékes vízhez (77%) és szennyvízelvezetéshez (75%), addig Havasalföldön és Moldvában ugyanez a lakások mintegy feléről mondható el. A fürdőszobával rendelkező lakások aránya országos szinten 62% (Erdélyben 71%), a konyhával rendelkező lakásoké 85% (Erdélyben 88%).

A vezetékes vízzel és szennyvízelvezetéssel való ellátottság tekintetében az erdélyi régiók közül Dél-Erdély és Bánság a legfejlettebb 80% körüli aránnyal, és Partium a legkevésbé fejlett. Székelyföld a 73%-os vezetékes víz és 70%-os szennyvízelvezetés ellátottsággal ugyancsak az országos átlag fölött van. Szintén Székelyföldön a legmagasabb a konyhával rendelkező lakások aránya mind a községek (89%), mind a városok (96%) esetében.

A 2011-es népszámlálás egybeként mellett a következő lakás-infrastruktúra fejlettségére vonatkozó adatokat rögzítette: hálózati vagy házi vízvezetékkel, szennyvízelvezetéssel, elektromos árammal ellátott, valamint a lakáson belül konyhával és fürdőszobával rendelkező lakások száma.

Nagyon valószínű, hogy az elmúlt nyolc évben történtek változások a lakások ellátottsága szintjén,<sup>1</sup> de mivel az Országos Statisztikai Intézet nem közölt újabb településszintű adatokat, ezért a legutóbbi népszámlálás eredményeinek elemzésére szorítkozunk.

---

<sup>1</sup> Az Országos Statisztikai Intézet éves jelentései szerint a vezetékes vízhálózattal rendelkező állandó lakosok (nem lakások!) aránya 2011 és 2017 között 60-ról 67%-ra, a közcsatorna hálózatra csatlakozóké pedig 46-ról 51%-ra nőtt. Lásd: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table> [letöltve 2019. november 3-án], (mediu înconjurător).

## 1. Lakásinfrastruktúra országos és regionális szinten

A legutóbbi népszámlálás alkalmával gyűjtött, és a Román Statisztikai Hivatal által publikált,<sup>2</sup> hagyományos lakások<sup>3</sup> felszereltségére vonatkozó adatok egy része jelentős regionális különbségeket mutat. **A vezetékes vízzel és szennyvízelvezetéssel ellátott lakások aránya** hasonló szinten van országosan és régiós bontásban is, így a továbbiakban együtt tárgyaljuk őket, mint a lakás-infrastruktúra fejlettségét jelző változókat.

Az országos kétharmados arányhoz képest Bukarest–Ilfov régióban<sup>4</sup> 90% fölötti a vezetékes vízzel és kanalizálással ellátott lakások aránya, ezt követi az erdélyi régió 77, illetve 75%-kal. A legalacsonyabb arányt Moldvában regisztrálták (53, illetve 51%), ezt kevéssel haladja meg Havasalföld (56, illetve 55%). Ha a megyék sorrendjét nézzük, 80% fölötti arány Brassó (90%), Temes (85%), Constanța (85%), Hunyad (84%), Szeben (82%) és Kolozs (81%) megyékben figyelhető meg. Kilenc olyan megye van Romániában, ahol ez a szám nem éri el az 50%-ot, amiből három (Vaslui, Olt és Botoșani) a 40%-ot sem.<sup>5</sup>

Az említett két változóval szorosan összefügg a **fürdőszobával<sup>6</sup> rendelkező lakások aránya** is: országos szinten a lakások 62%-a ilyen, Erdélyben 71, míg Moldvában 48 és Havasalföldön 51%.

A **konyhával<sup>7</sup> rendelkező lakások** száma ennél jóval magasabb, és nem mutat szoros összefüggést a víz- és szennyvízhálózathoz való hozzáféréssel: országosan 85%, de Moldvában és Havasalföldön is 80%. Ugyanakkor érdemes megemlíteni, hogy vannak ettől az átlagtól jelentősen eltérő megyék is, például Mehedinți megyében a lakások alig több mint kétharmada (67%-a) rendelkezik konyhával.

Az **elektromos árammal való ellátottság** kevésbé mutat látványos regionális eltéréseket, a lakások túlnyomó többségének (97%-ának) van hozzáférése ehhez a szolgáltatáshoz. A megyék rangsorában az első helyen Szilágy megye (99,7%), míg a lista végén Vaslui megye (93,7%) áll. Ezért a továbbiakban elsősorban a vízvezetékekkel és szennyvízelvezetéssel való ellá-

<sup>2</sup> <http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2012/08/TS12.pdf> [letöltve 2019. november 3-án].

<sup>3</sup> Funkcionális szempontból különálló, egy vagy több szobával rendelkező lakóegység

<sup>4</sup> Romániát négy régióra osztottuk: Erdély, Moldva, Havasalföld és Bukarest–Ilfov. Lásd a részletes leírást a tematikus blokk Bevezetőjében.

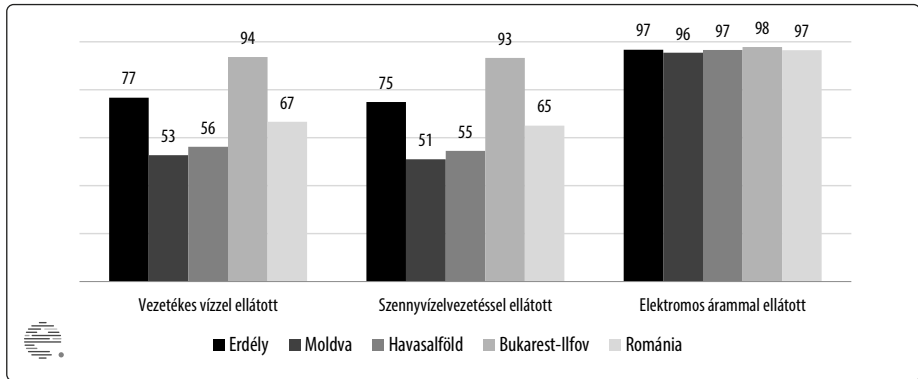
<sup>5</sup> Megyei bontású eredményekért lásd a Táblamelléleteket.

<sup>6</sup> A lakás tisztálkodási célra használt, erre a célra felszerelt (fürdőkád, zuhanyfülke, mosdókagyló) helyisége

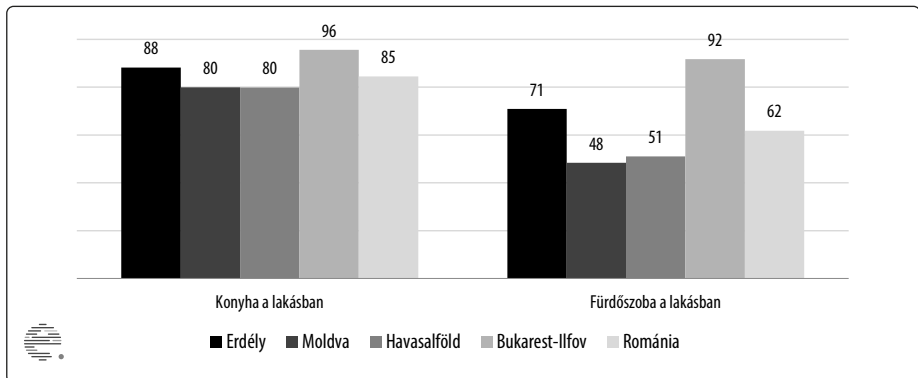
<sup>7</sup> A lakás főzés céljára létesített és használt, és erre a célra felszerelt helyisége vagy része

tottságot alapul véve fogunk a különböző régiók és kategóriák lakás-infrastruktúra fejlettségéről beszélni.

1. ábra Lakás-infrastruktúra regionális bontásban (lakások aránya %)



2. ábra Konyha és fürdőszoba a lakásban regionális bontásban (lakások aránya %)



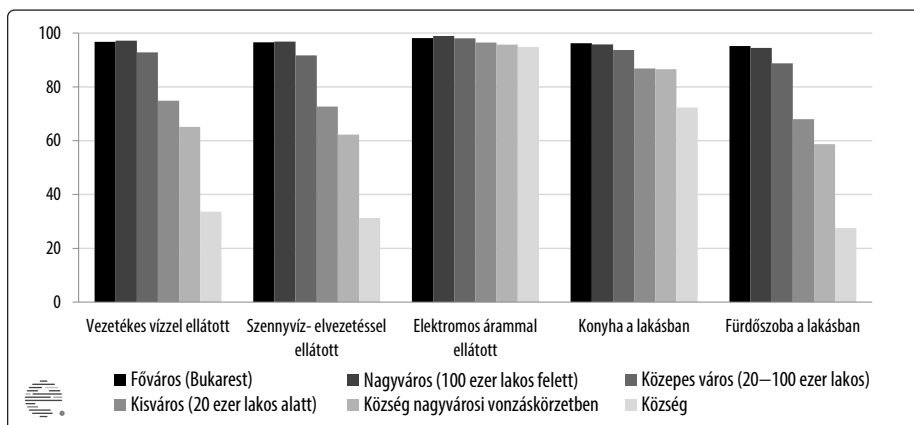
**Az igazán nagy fejlettségbeli különbségek a városok és községek (mint közigazgatási egységek) között mutatkoznak.** A vezetékes vízhez való hozzáférés tekintetében a városi lakások túlnyomó többsége (91,6%-a) van csatlakozva valamilyen (hálózati vagy házi) vízhálózathoz, miközben a községekben lévőknek csupán 37,2%-a. Az is látható, hogy a bemutatott nagy regionális eltéréseket (Moldva és Havasalföld elmaradottsága) nagymértékben a régiók rurális környezetben lévő lakásai közötti különbségek adják. Miközben régiótól függetlenül a városi lakások nagy többségének (85% fölött) van hozzáférése a víz- és szennyvízhálózathoz, addig Erdélyben minden második, Moldvában viszont csak minden negyedik falusi lakásban van vezetékes víz és ennél is kevesebb lakásban szennyvízelvezetés. Természetesen (a fentiek alapján) ezek az arányok a lakások fürdőszobával való felszereltségében is visszaköszönnek.

1. táblázat Lakás-infrastruktúra településtípus szerint (lakások aránya %)

		Vezetékes vízzel ellátott	Szennyvíz-elvezetéssel ellátott	Elektromos árammal ellátott	Konyha a lakásban	Fürdőszoba a lakásban
Erdély	Város	93,1	92,1	97,8	94,4	89,5
	Község	54,7	51,7	95,5	80,1	45,8
Moldva	Város	88,7	87,3	97,9	92,4	84,4
	Község	24,6	22,6	93,7	70,3	20,3
Havasalföld	Város	88,6	87,5	98,4	91,5	83,8
	Község	30,0	27,8	95,3	70,5	24,6
Bukarest–Ilfov	Város	96,2	96,0	98,2	96,1	94,5
	Község	67,4	65,7	95,7	91,2	63,9
Románia	Város	91,6	90,8	98,0	93,6	88,0
	Község	37,2	34,8	95,0	73,9	31,0

A városok és községek közötti különbségeket tovább árnyalja, ha településméret szerint is megvizsgáljuk az eredményeket. A városokat négy (főváros, nagyváros, közepes város és kisváros), a községeket két kategóriába (nagyvárosi vonzáskörzetbe tartozó, valamint egyéb községek) soroltuk.<sup>8</sup> Ebben a megközelítésben két fontos észrevételt tehetünk a lakás-infrastruktúra fejlettsége kapcsán. Egyrészt egy jelentősebb szakadék a 20 ezer lakos fölötti és alatti városok esetében figyelhető meg: a közepes és nagyobb városokban a vezetékes vízzel és szennyvízelvezetéssel ellátott lakások aránya 90% fölötti, viszont a kisvárosokban ez az arány kevéssel haladja meg a 70%-ot. Másrészt a községek tekintetében a centrális (nagyvárosi vonzáskörzetben lévő) és marginálisabb községek közötti különbség a szembetűnő.

3. ábra Lakás-infrastruktúra településméret szerint (lakások aránya %)



8 Lásd a részletes módszertani leírást.

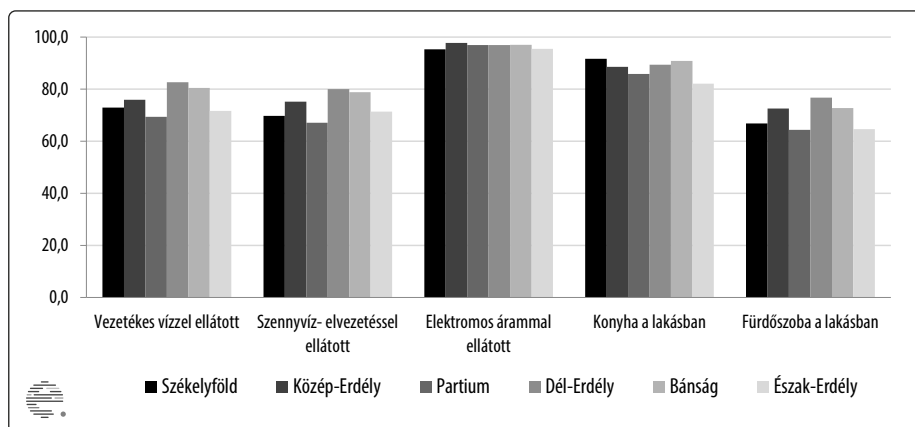
## 2. Lakás-infrastruktúra Erdélyben

Amint láthattuk, Erdélyben a lakás-infrastruktúra fejlettsége az országos átlag fölötti. Az eredmények további árnyalása érdekében az erdélyi megyéket hat régióba soroltuk: Székelyföld, Közép-Erdély, Partium, Dél-Erdély, Bánság és Észak-Erdély. Ezen kívül a közigazgatási egységeket a jelentősebb magyarok lakta területek szerint külön csoportosítottuk Székelyföldi tömb, Partiumi tömb és Marosvásárhely vonzáskörzete kategóriákba.<sup>9</sup> A következőkben ezen régiók lakás-infrastruktúráját vizsgáljuk.

**A vezetékes vízzel és szennyvízelvezetéssel ellátottság tekintetében az erdélyi régiók közül Dél-Erdély és Bánság a legfejlettebb 80% körüli aránnyal, és Partium a legkevésbé fejlett (kevesebb mint 70%-kal). Székelyföld a 73%-os vezetékes víz és 70%-os szennyvízelvezetés ellátottsággal ugyancsak az országos átlag fölött van.** Az erdélyi megyék közül egyedül Szilágy megye nem éri el az országos átlagot. Itt a lakások 61%-ának van hozzáférése az említett szolgáltatásokhoz.

A községek lakásainak vezetékes vízhez és szennyvízelvezetéshez való hozzáférést vizsgálva a Bánság, Székelyföld és Dél-Erdély (55% fölött) mutatkozik a legfejlettebbnek, és Partium a legkevésbé fejlettnak (50%). Emellett egyik erdélyi régióban sem éri el a fürdőszobával rendelkező községi lakások aránya az 50%-ot – ebben a tekintetben a székelyföldi községek vannak a legjobb helyzetben (49%). **Ugyancsak Székelyföldön a legmagasabb a konyhával rendelkező lakások aránya mind a községek (89%), mind a városok (96%) esetében.**

4. ábra Lakás-infrastruktúra erdélyi régiókban (lakások aránya %)



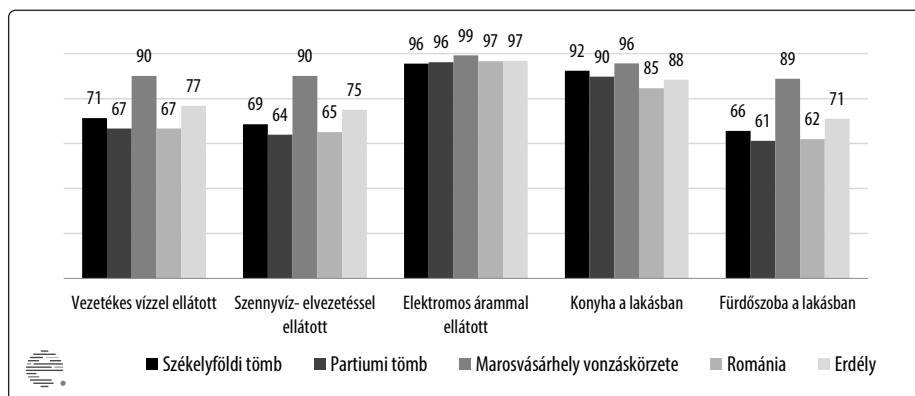
<sup>9</sup> Ua.

2. táblázat Lakás-infrastruktúra az erdélyi régiókban településtípus szerint (lakások aránya %)

		Vezetékes vízzel ellátott	Szennyvíz-elveze- téssel ellátott	Elektromos árammal ellátott	Konyha a lakásban	Fürdőszoba a lakásban
Székelyföld	Város	92,8	91,5	97,7	95,5	89,3
	Község	57,2	52,6	93,3	88,6	49,1
Közép-Erdély	Város	94,6	94,3	98,9	95,8	92,5
	Község	50,6	49,4	96,3	78,9	45,6
Partium	Város	92,0	91,1	97,8	95,5	89,5
	Község	49,6	46,1	96,2	77,5	42,4
Dél-Erdély	Város	94,1	92,6	97,7	93,7	89,9
	Község	56,5	51,1	95,1	79,5	46,7
Bánság	Város	93,3	92,3	97,9	94,3	88,9
	Község	61,2	58,8	95,7	85,6	48,4
Észak-Erdély	Város	88,0	88,0	96,2	91,9	84,1
	Község	54,2	53,7	94,7	71,6	44,0

A jelentősebb magyarlakta területek esetében ugyancsak visszaköszönnek a fent említett különbségek: míg a székelyföldi tömb (több mint 230 ezer lakás) valamivel az országos átlag fölött és az erdélyi átlag alatt van, addig a partiumi tömb (közel 185 ezer lakás) az országos átlagon vagy az alatt található. Marosvásárhely és vonzaskörzete mindkét említett régió arányait jóval meghaladja.

5. ábra Lakás-infrastruktúra jelentősebb magyarlakta területeken Erdélyben (lakások aránya %)



A jelentősebb magyarlakta (35 százalék fölötti magyar arányú) városok között a székelyföldi megyeszékhelyek és nagyobb városok mellett fontosabb üdülővárosok (Tusnádfürdő, Borszék) és iparvárosok (Balánbánya) mutatkoznak a legfejlettebbnek a lakás-infrastruktúra szempontjából, míg a rangsor végén többnyire partiumi kisvárosok találhatók.

**3. táblázat** A lakások infrastruktúráját tekintve a tíz legfejlettebb magyarlakta (>35%) város (lakások aránya %)

	Vezetékes vízzel ellátott (↑)	Szennyvíz-elvezetéssel ellátott	Elektromos árammal ellátott	Konyha a lakásban	Fürdőszoba a lakásban
Marosvásárhely	99,0	99,0	100,0	97,2	98,1
Székeludvarhely	97,3	96,9	98,0	96,9	93,9
Csíkszereda	96,6	95,9	97,9	96,2	94,5
Sepsiszentgyörgy	96,0	95,7	98,5	95,9	93,7
Szatmárnémeti	94,9	94,8	97,4	96,3	94,0
Balánbánya	94,5	94,0	98,6	91,6	90,8
Borszék	94,1	91,5	99,3	98,1	86,2
Tusnádfürdő	92,9	91,8	97,8	94,3	88,9
Gyergyószentmiklós	92,1	89,8	96,6	95,1	88,4
Kézdivásárhely	91,3	90,7	96,4	94,3	89,0

**4. táblázat** A lakások infrastruktúráját tekintve a tíz legkevésbé fejlett magyarlakta (>35%) város (lakások aránya %)

	Vezetékes vízzel ellátott (↓)	Szennyvíz-elvezetéssel ellátott	Elektromos árammal ellátott	Konyha a lakásban	Fürdőszoba a lakásban
Sárköz	55,7	54,3	94,6	91,6	52,8
Nyárádszereda	56,1	56,1	96,0	91,4	52,3
Székelyhíd	56,4	46,0	92,9	91,6	43,5
Erdőszentgyörgy	62,5	62,5	95,8	95,7	59,4
Tasnád	71,6	70,0	96,5	87,7	67,7
Barót	76,8	75,0	98,3	98,5	72,8
Érmihályfalva	77,7	76,1	97,1	95,5	64,5
Szilágycseh	78,0	78,0	100,0	90,9	73,3
Szováta	84,9	84,9	99,3	91,7	81,0
Nagyszalonta	85,6	82,0	99,1	97,5	80,1

## 3. Táblamelléklet

5. táblázat Lakás-infrastruktúra megyei és regionális bontásban  
(lakások aránya % és rangsorbeli pozíció)

	Vezetékes vízzel ellátott		Szennyvíz-elveze- téssel ellátott		Elektromos árammal ellátott		Konyha a lakásban		Fürdőszoba a lakásban	
	% (↑)	Rangsor	%	Rangsor	%	Rangsor	%	Rangsor	%	Rangsor
Bukarest	96,8	1	96,6	1	98,1	4	96,2	1	95,2	1
Brassó	89,5	2	85,5	2	97,4	10	92,3	4	83,5	2
Temes	85,0	3	85,0	3	97,8	7	94,4	2	78,6	5
Constanța	84,7	4	83,0	4	96,7	18	89,6	9	79,8	3
Hunyad	84,0	5	82,8	5	97,2	12	89,3	10	79,6	4
Szeben	82,0	6	79,7	6	96,1	24	90,4	7	75,3	7
Kolozs	80,8	7	79,6	7	97,6	9	87,8	14	77,4	6
Krassó-Szörény	79,7	8	78,2	8	95,0	38	86,8	16	68,8	9
Ilfov	76,7	9	75,4	9	97,0	14	93,0	3	72,8	8
Harghita	74,8	10	71,4	11	95,3	33	91,8	5	68,5	10
Arad	74,3	11	70,5	12	97,2	11	88,5	13	67,0	12
Máramaros	73,3	12	73,3	10	95,0	39	82,2	24	66,4	13
Bihar	73,2	13	69,9	13	96,8	16	87,6	15	67,5	11
Fehér	70,7	14	67,9	17	96,9	15	83,6	19	64,0	17
Prahova	70,3	15	68,0	16	98,2	3	88,7	12	63,4	18
Kovácszna	70,1	16	67,3	18	95,3	34	91,3	6	64,4	16
Maros	69,2	17	69,2	14	98,1	5	89,7	8	66,0	14
Szatmár	68,9	18	66,7	19	95,2	36	89,2	11	65,1	15
Beszterce-Naszód	68,8	19	68,1	15	96,3	20	81,9	27	61,8	19
<b>ROMÁNIA</b>	<b>66,7</b>		<b>65,1</b>		<b>96,6</b>		<b>84,6</b>		<b>61,9</b>	
Argeș	63,7	20	59,8	22	97,1	13	81,5	28	58,0	20
Galați	62,6	21	60,4	21	95,8	28	82,1	26	57,8	21
Brăila	61,7	22	59,6	23	97,7	8	80,6	31	55,1	23
Szilágy	60,9	23	60,9	20	99,7	1	76,9	34	55,9	22
Tulcea	58,6	24	53,3	29	95,1	37	76,1	35	49,6	31
Dâmbovița	57,1	25	57,1	24	96,8	17	77,7	33	52,2	25
Iași	57,0	26	56,8	25	95,8	27	83,3	20	52,9	24
Bacău	55,9	27	54,1	27	95,6	31	80,7	30	51,1	28
Gorj	55,5	28	55,4	26	96,2	23	73,9	37	51,4	26
Neamț	55,3	29	53,6	28	95,2	35	82,5	22	51,2	27
Suceava	55,2	30	52,6	31	96,2	22	81,2	29	50,8	29
Vâlcea	54,1	31	52,1	32	94,2	41	71,1	40	49,9	30
Doj	52,8	32	52,8	30	98,5	2	73,8	38	48,4	32
Vrancea	50,8	33	47,7	33	95,8	29	82,8	21	45,2	33



	Vezetékes vízzel ellátott		Szennyvíz-elvezetéssel ellátott		Elektromos árammal ellátott		Konyha a lakásban		Fürdőszoba a lakásban	
	% (↑)	Rangsor	%	Rangsor	%	Rangsor	%	Rangsor	%	Rangsor
Buzău	47,1	34	47,1	34	96,5	19	82,1	25	41,2	35
Mehedinți	46,7	35	46,7	35	96,0	26	66,8	42	43,7	34
Ialomița	45,0	36	45,0	36	95,7	30	79,8	32	40,7	36
Călărași	44,4	37	44,4	37	96,3	21	84,6	18	40,1	37
Giurgiu	41,1	38	41,1	38	97,8	6	85,3	17	38,8	38
Teleorman	40,4	39	38,5	39	94,7	40	82,3	23	37,8	39
Botoșani	38,7	40	37,3	40	95,3	32	70,5	41	36,1	40
Olt	37,2	41	30,5	42	96,1	25	74,4	36	29,8	42
Vaslui	36,8	42	35,1	41	93,7	42	72,7	39	32,6	41
Erdélyi régiók										
Dél-Erdély	82,6	1	80,0	1	96,9	4	89,3	3	76,7	1
Bánság	80,4	2	78,9	2	97,0	2	90,8	2	72,7	2
Közép-Erdély	75,9	3	75,2	3	97,8	1	88,6	4	72,6	3
Székelyföld	72,9	4	69,8	5	95,3	6	91,6	1	66,9	4
Észak-Erdély	71,6	5	71,4	4	95,5	5	82,1	6	64,7	5
Partium	69,4	6	67,1	6	97,0	3	85,9	5	64,4	6
ROMÁNIA	66,7		65,1		96,6		84,6		61,9	

Közzététel: 2019. március 21.